

מבוא לספר שמואל

דף מקורות זה נועד ללוות את שיעורו של נתנאל אלישיב, באתר www.binyanhatorah.com

אור הקודש החבוי / הרב אברהם יצחק הכהן קוק

אור קודש חבוי זרח לנו מראש מקדם, מיד אל מסתתר ניתנה לנו תורת חיים. ומחזון הנביאים אשר עמדו בסודו, באו לנו המון משאות נפש קיימות לנצח. מהאור הקדוש החבוי הזה, המסתתר בשפיר חביון, לקחנו לנו כוח לעמוד על נפשנו, תקופה רבת הימים, שהעולם האנושי כולו היה שקוע, בחושך חבוי... מעת אשר נסתם החזון, משנפסקה הנבואה, הלך האור הגנוז הזה, הלך והסתתר מאתנו. אבל הננו חיים וקיימים, על ידי אוצר החיים, שאנחנו לוקחים ממנו מחיה, יומם ולילה, אוצר החיים של האור הגלוי, של האור הנראה, של אור התורה וחכמת ישראל כולה בקדושתה וטהרתה, בבינתה והכרתה, בכבודה וישרותה, בעושר סעיפיה, בעומק הגיונותיה, ובאומץ מגמותיה.

(מאורות הראיה לחנוכה [תשס"ד], עמ' קכב)

מדינת ישראל – יסוד כסא ד' בעולם / הרב אברהם יצחק הכהן קוק

אין המדינה האושר העליון של האדם. זה ניתן להיאמר במדינה רגילה, שאינה עולה לערך יותר גדול מחברת אחריות גדולה, שנשארו המוני האידיאות, שהן עטרת החיים של האנושיות, מרחפים ממעל לה, ואינם נוגעים בה. מה שאין כן מדינה שהיא ביסודה אידיאלית, שחקוק בהויתה תוכן האידיאלי היותר עליון שהוא באמת האושר היותר גדול של היחיד. מדינה זו היא באמת היותר עליונה בסולם האושר, ומדינה זו היא מדינתנו, מדינת ישראל, יסוד כסא ד' בעולם, שכל חפצה הוא שיהיה ד' אחד ושמו אחד, שזהו באמת האושר היותר עליון. אמת, שאושר נשגב זה צריך הוא לביאור ארוך כדי להעלות אורו בימי חושך, אבל לא מפני זה יחדל מלהיות האושר היותר גדול.

(אורות, אורות ישראל ז' עמ' קס)

כתוב אחד אומר (דניאל ז') כרסיה שביבין דנור וכתוב אחד אומר (דניאל ז') עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתב! - לא קשיא: אחד לו ואחד לדוד. כדתניא: אחד לו ואחד לדוד, דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי יוסי הגלילי: עקיבא! עד מתי אתה עושה שכינה חול! אלא: אחד לדין ואחד לצדקה. (תלמוד בבלי, חגיגה י"א)

הקליפה קודמת לפרי, ההעדר קודם להווייה / המהר"ל מפראג

וכן תמצא שהפרי כאשר הוא בלתי נשלם הוא בתוך הקליפה, עד שהפרי גדול ועומד על שלימותו, ואז כאשר הפרי גדול – נפסדה הקליפה מכוח גידול הפרי, שכל דבר שיש לו מדרגה פנימית הוא יוצא מתוך דבר שהוא חיצון לו, ולכך היה גדל משה רבינו עליו השלום בבית פרעה...

והבן דבר זה כי הוא עמוק מאוד והוא ידוע למי שיודע בעניין דברים הנבדלים היוצאים ומתעלים מתוך הדברים החומריים...

(גבורות ה', סוף פרק יח)

הפליאות / הרב אברהם יצחק הכהן קוק

הפליאות המזדמנות על חוקי ההשגחה ויתר הלימודים הטובים שהם אורו של עולם, הם מוכנים בהשגחה על פי סדרי החכמה האלוהית, שעל ידם יתרומם האדם לבינה יותר גבוהה מההבנה השטחית. מובן הדבר שהבינה העמוקה תביא לעולם את הטובה האמיתית באורחות החיים והמוסר הטוב, מה שאין ההבנה השטחית יכולה להביא זאת.

אמנם כדי שתעורר הפליאה את כוח החושב ורגשות הלב באופן מלא, כדי שיהיו הכל מוכנים לקבל הרושם הטוב של ההבנה השלמה כשתבוא אחר הפליאה, כדוגמת "מים קרים על נפש עיפה", שהצימאון הקדום מכין את ההתקבלות הטבעית. על כן צריך שתהיה הפליאה הולכת בכל תוקפה ומשרטת שרט גדול בנפשות רבות. וכשתפעל בכל תוקף לזעזע את המון כוחות הנפש, אז, רק אז, תתקבל בכל כוח האמת הברורה כשתבוא לפתור את השאלה המסובכה.

וזה הדין נוהג בכל השאלות הגדולות שלפי ערך גודלן, ולפי הערך של גדולת הפעולה הצריכה לבוא על ידי הפתרון האמיתי כשיתגלה בעולם, כן צריך שיגדל כוח הזעזוע של חסרון הידיעה, של המבוכה הנוראה לפני התגלות מאור האמת.

(עין איה שבת, פרק ראשון סימן נט)

יהושע פרק ז

(ב) וישלח יהושע אנשים מיריחו העי אשר עם בית און מקדם לבית אל ויאמר אליהם לאמר עלו ורגלו את הארץ ויעלו האנשים וירגלו את העי:

(ג) וישבו אל יהושע ויאמרו אליו אל יעל כל העם כאלפים איש או כשליש אלפים איש יעלו ויכו את העי אל תיגע שמה את כל העם כי מעט המה:

(ד) ויעלו מן העם שמה כשליש אלפים איש וינסו לפני אנשי העי:

(ה) ויכו מהם אנשי העי כשליש ויששה איש וירדפום לפני השער עד השברים ויכום במורד וימס לבב העם ויהי למים:

(ו) ויקרע יהושע שמלתיו ויפל על פניו ארצה לפני ארון יקוק עד הערב הוא וזקני ישראל ויעלו עפר על ראשם:

(ז) ויאמר יהושע אהה אדני יקוק למה העברת העביר את העם הזה את הירדן לתת אתנו ביד האמרי להאבידנו ולו הואלנו ונשב בעבר הירדן:

(ח) בי אדני מה אמר אחרי אשר הפך ישראל ערף לפני איביו:

(ט) וישמעו הכנעני וכל ישבי הארץ ונסבו עלינו והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול:

(כ) ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי ליקוק אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי:

(כא) <ואראה> וארא בשלל אדרת שנער אחת טובה ומאתים שקלים כסף ולשון זהב אחד חמשים שקלים משקלו ואחמדם ואקחם והנם טמונים בארץ בתוך האהלי והכסף תחתייה:

שופטים פרק ב

(ו) וישלח יהושע את העם וילכו בני ישראל איש לנחלתו לרשת את הארץ:

(ז) ויעבדו העם את יקוק כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ראו את כל מעשה יקוק הגדול אשר עשה לישראל:

(ח) וימת יהושע בן נון עבד יקוק בן מאה ועשר שנים:
 (ט) ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת חרס בהר אפרים מצפון להר געש:
 (י) וגם כל הדור ההוא נאספו אל אבותיו ויקם דור אחר אחריהם אשר לא ידעו את יקוק וגם את המעשה אשר עשה לישראל: ס
 (יא) ויעשו בני ישראל את הרע בעיני יקוק ויעבדו את הבעלים:
 (יב) ויעזבו את יקוק אלהי אבותם המוציא אותם מארץ מצרים וילכו אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבותיהם וישתחוו להם ויכעסו את יקוק:
 (יג) ויעזבו את יקוק ויעבדו לבעל ולעשתרות:
 (יד) ויחר אף יקוק בישראל ויתנם ביד שסים וישסו אותם וימכרום ביד אויביהם מסביב ולא יכלו עוד לעמד לפני אויביהם:
 (טו) בכל אשר יצאו יד יקוק היתה בם לרעה כאשר דבר יקוק וכאשר נשבע יקוק להם ויצר להם מאד:
 (טז) ויקם יקוק שפטים ויושיעו מיד שסיהם:
 (יז) וגם אל שפטיהם לא שמעו כי זנו אחרי אלהים אחרים וישתחוו להם סרו מהר מן הדרך אשר הלכו אבותם לשמע מצות יקוק לא עשו כן:
 (יח) וכי הקים יקוק להם שפטים והיה יקוק עם השפט והושיעם מיד איביהם כל ימי השופט כי ינחם יקוק מנאקתם מפני לחציהם ודחקיהם:
 (יט) והיה במות השופט ישבו והשחיתו מאבותם ללכת אחרי אלהים אחרים לעבדם ולהשתחות להם לא הפילו ממעלליהם ומדרךם הקשה:
 (כ) ויחר אף יקוק בישראל ויאמר יען אשר עברו הגוי הזה את בריתי אשר צויתי את אבותם ולא שמעו לקולי:
 (כא) גם אני לא אוסיף להוריש איש מפניהם מן הגוים אשר עזב יהושע וימת:
 (כב) למען נסות בם את ישראל השמרים הם את דרך יקוק ללכת בם כאשר שמרו אבותם אם לא:
 (כג) וינח יקוק את הגוים האלה לבלתי הורישם מהר ולא נתנם ביד יהושע:

שופטים פרק יז

(ו) בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה:

שופטים פרק יט

(א) והיה בימים ההם ומלך אין בישראל והיה איש לוי גר בירכתי הר אפרים ויקח לו אשה פילגש מבית לחם יהודה:

שופטים פרק כא

(כה) בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה:

שופטים פרק כט

(כט) ויבא אל ביתו ויקח את המאכלת ויחזק בפילגשו וינתחה לעצמיה לשנים עשר נתחים וישלחה בכל גבול ישראל:
 (ל) והיה כל הראה ואמר לא נהיתה ולא נראתה כזאת למיום עלות בני ישראל מארץ מצרים עד היום הזה שימו לכם עליה עזו ודברו: